

A Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság munkaadói oldali képviselőinek 2021. évi tevékenysége

Dr. Kokasné dr. Palicska Livia

a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság munkaadói oldalának elnöke

A Magyar Könnyűipari Szövetség (MKSZ) a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) munkaadói oldali képviselőiként aktív párbeszédet folytat a hazai ipar szereplőivel és az európai ernyőszervezetekkel. Az európai uniós szakszövetséggel (COTANCE, EURATEX, CEC) folytatott konzultációkat és a szociális párbeszédbizottsági üléseket a COVID-19 járvány miatt az év folyamán online formában rendezték meg.

A szociális párbeszéd legfontosabb témái 2021-ben

- Iparstratégia
- Környezetvédelem, textilhulladék-gazdálkodás, körforgásos gazdaság, kereskedelempolitika
- Szakképzés fejlesztése, digitalizáció, az iparág presztízse
- A COVID-19 járvány gazdasági hatásai

A KÁPB legfontosabb tevékenységei 2021-ben

- A KÁPB újbóli megalakítása (a jogszerű működésre vonatkozó határozatot az Ágazati Részvételt Megalapító Bizottság MSZF/43195-5/2021-ITM iktatószámán 2021.07.21-én hozta meg).
- A COVID-19 járvány okozta nehézségek súlyosan érintették a könnyűipart, a tervezőművészeket és a tisztítóipart, ezért a gazdasági válság enyhítéséhez folyamatos konzultációt folytattunk tagjainkkal, az MGYOSZ-szal, a nemzetközi szakszövetségekkel és a Miniszterelnökség európai uniós fejlesztésekért felelős államtitkárságával, valamint további hazai döntéshozókkal.
- „A munkaerőpiaci alkalmazkodóképesség és a fenntarthatóság fejlesztése a ruházati termék gyártása ágazatban” című GINOP-5.3.5.-18-2018-0048 Széchenyi 2020 projekt koordinálása és lezárása.
- Részvétel a COTANCE vezette „Kollektív szerződések a bőriparban” (ERICA) című pályázatban.
- Tagtoborzás (eredmény: 10 új tag belépése).
- Hazai szakmai események szervezése (a járványhelyzetre való tekintettel többnyire online formában).
- Részvétel az EURATEX által vezetett konzultációban a textil stratégia kidolgozásához, tájékoztatás az aktuális pályázatokról, munkacsoportokban való részvételről.
- Részvétel nemzetközi és hazai ágazati szociális párbeszéd üléseken.
- A COTANCE hírlevelének terjesztése magyar fordításban az MKSZ honlapján és a szociális médiában.
- **2021. október 31-ig** meghosszabbításra került a „A munkaerőpiaci alkalmazkodóképesség és a fenntarthatóság fejlesztése a ruházati termék gyártása ágazatban” című pályázat (GINOP 5.3.5-18-00048). A Széchenyi

2020 program keretében megvalósuló fejlesztés céljaként eszközöket és javaslatokat dolgoztunk ki a ruhaipar fenntarthatósági kihívásainak való megfeleléshez. Az MKSZ felmérte a hazai ágazat aktuális helyzetét és lehetőségeit a körforgásos gazdasági modellre való átálláshoz. Elemzések készültek a képviselői erő és a kollektív szerződések általi lefedettség növeléséhez és bemutatásra kerültek példák a nemzetközi jó gyakorlatokra is.

2021. május 31-én online formában került sor a projekt második tájékoztató rendezvényére, a *TEX2GREEN WEBINAR II-re*, amelyen a következő témákban hallhattak előadásokat az érdeklődők:

- A környezeti terhelés csökkentésének lehetőségei a textiliparban.
- NATURTEX sikertörténet – A fenntartható modell.
- Energiahatékonyság, biztonság és kiszámíthatóság az UNICON Zrt.-nél.
- A fogyasztóvédelmi jogszabály változása – Előtérben a termék hasznos élettartamának növelése és a javíthatóság.
- Vállalatok fenntarthatósági teljesítményének értékelése előben – A TEX2GREEN önértékelő kérdőív.

2021. szeptember 2-án került sor a projekt záró rendezvényére Hódmezővásárhelyen, ahol nagy érdeklődés övezte a következő előadásokat:

- A TEX2GREEN projekt eredményei és javaslatai.
- Sikeres példa a hazai munka- és védőruhagyártásban a Sirius Produkt Kft. (üzemlátogatás).
- Nemzeti Divatipari Stratégia 2030 és a Gyártó Mentorprogram bemutatása.
- Iparági szinergia a hazai védőeszköz-gyártásban – a Masterplast Nyrt. Linopore technológiája.
- Tudás és képességfejlesztés a ruhaiparban az Óbudai Egyetemen.

A *TEX2GREEN projekt legfontosabb eredményei*: a nyomtatásban is megjelent kiadvány magyar és angol nyelven „Irányváltás a ruhaiparban” illetve „Green textile transition” címmel, a Javaslat döntéshozóknak, a 8 szakmai tanulmány és az önértékelő kérdőív valamint a mintegy 700 céget tartalmazó szakmai adatbázis.

További információ a www.tex2green.hu projekt-honlapon érhető el.

2021. október 13-án rendeztük meg a szokásos Könnyűipari Szakmai Napot a Bánya -, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) székházában. A rendezvény nagyszámú hallgatóságot vonzott, akik a hazai könnyűipar előtt álló kihívásokról, az irányváltás szükségességéről hallhattak előadást. Bemutatásra került „A félperiféria ipara és a globális termelési hálózatok” címmel megjelent új könyv és ismertették a felnőttképzés átalakulását a könnyűiparban, valamint az Ágazati Készítéstanács munkáját is.

2021. őszén az MKSZ elnöke konzultációra kapott meghívást az ITM iparági stratégiáért és szabályozásért

felelős helyettes államtitkárságára. A megbeszélésen szóba került az iparág helyzete, kilátásai, valamint az MKSZ döntéshozóknak készített javaslatcsomagja is. A javaslatok felterjesztéséhez és a további megbeszélésekhez további konkrét szakmai anyagok elkészítésére lesz szükség.

Az MKSZ egyéb célú együttműködései és tevékenységei

- Magyar Divat és Design Ügynökség – üzleti hotspot platform reklámozása, gyártói mentorprogram 2, szakképzésfejlesztés, társadalmi egyeztetés Nemzeti Divatipari Stratégiához.
- MGYOSZ – egyeztetések a COVID-19-járvány okozta gazdasági válság kezelésére
- BCSDH – részvétel a körforgásos platform programjain.
- Óbudai Egyetem, RKK – közös szakmai programokon való részvétel.
- BDSZ – ágazati párbeszéd, hazai, nemzetközi projekteken együttműködések.
- Magyar Szőrme- és Bőripari Szövetség – szőrmeipari dizájnér képzés, „Kreáció” verseny reklámozása.
- Nemzeti Divatliga Egyesülés – 6. Nemzetközi Fenntartható Divathét (GSFW).
- Az Európai Textil Technológiai Platform (ETP) rendezvényein való részvétel, pályázati lehetőségek terjesztése.
- Részvétel az EEN szervezte üzleti partnerkereső rendezvényeken.
- Külföldi kereskedelmi képviselők, követségek üzleti partnerkereséséhez segítségnyújtás.

Az EURATEX tagsághoz kapcsolódó tevékenységek

2021-ben az MKSZ részt vett az EURATEX Textil Stratégiájának kidolgozásához kapcsolódó folyamatokban. Hozzájárult javaslatokkal a stratégiához és terjesztette az EURATEX vizió szakanyaghoz kapott kérdőívet. Összegyűjtötte a tagok véleményét és képviselte érdekeiket az EURATEX 2021. évi ülésén.

Az EURATEX **2021. márciusában** kérdőívet küldött szét tagjainak. Az MKSZ tagjaitól összegyűjtötte a textil körforgásos gazdasághoz kapcsolódó véleményeket és nemzeti sajátosságokat, információkat, amelyeket az EURATEX felhasznált az új Textil Stratégia kidolgozásához.

A felmérés eredménye:

- Jelenleg a textiliparnak számos kihívással és gáttal kell szembenéznie a körkörös gazdaságra való áttérésben, mivel a hulladékokra vonatkozó jogszabályok, kritériumok és definíciók nem egyértelműek. Műveleti szinten egyes tagállamokban nem egyértelmű, hogy egy textilanyag hulladéknak, mellékterméknek vagy anyagnak tekinthető-e. Az újrahasznosított anyagok korlátozott szabványosítása és minősége szintén nehézségeket okoz a körkörös gazdaság textilipari szélesebb körű alkalmazásában. A pénzügyi és adminisztratív terhek akadályozzák a textilanyagok zökkenőmentes kezelését és szállítását a gyűjtőhelyekről az újrahasznosítókhoz. A textiliáknál a hulladék megszűnésének kritériumai még nincsenek meghatározva. Az EU-n belül néhány ország a nemzeti egyedi kritériumokon dolgozik a textilhulladék megszűnésének megszüntetésére. Ez potenciálisan növelheti a hulladékgazdálkodási szabályozás harmonizációjának hiányát a tagállamokban. A hulladék kezelése

Európa-szerte nem harmonizálnak tűnik, és költséges, összetett eljárásokhoz vezet, amelyek elriasztják az utó-fogyasztás vagy a termelés utáni hulladékok felhasználását.

- Jelenleg a textilhulladék túlnyomó részét első sorban párnázásra, töltésre és szigetelésre használják. A mechanikusan újrahasznosított textilhulladékokra vannak példák, egyes piacokon eltérő és korlátozott mértékben (példák: <http://www.circular.eu/sectors/textiles-apparel-and-leather>). A textilhulladék hasznosításának azonban hatalmas lehetősége van, felhasználják a gyártásban az újrahasznosított tartalom növelése érdekében, akár más iparágakban is. Az esetleges közbeszerzési igény a textiliák körköröségének igényével lehetővé teszi a megrendelések nagyobb mennyiségben történő leadását, amely lehetővé teszi a méretgazdaságosságot és az alacsonyabb költségeket.

- Az EURATEX tagjai aggodalmukat fejezték ki a textilipar melléktermékeinek meghatározása miatt. A melléktermékek meghatározása nem egyértelmű, mivel a hulladékról szóló irányelv 5. cikkében szerepel. A német tagok és a belga tagok kifejezték annak szükségességét, hogy egységes eljárással rendelkezzenek annak meghatározása érdekében, hogy mi minősül mellékterméknek és mi nem. Egyértelműbb meghatározásra van szükség, amely nem enged annyi teret az értelmezésnek, mint a hulladék irányelv termék meghatározása. Az EURATEX felmérte, hogy jelentős különbség van országok (Spanyolország, Németország és mások) között. Rákérdezett arra is, hogy vannak-e létező, általánosan elismert termék-szabványok (pl. minőség-ellenőrzés), amelyek a visszanyert anyagokra vonatkoznak. A válaszokból kiderült, hogy a legismertebb a globális újrahasznosított szabvány (GRS), amely egy teljeskörű termék-szabvány az újrahasznosított nyersanyagok ellenőrzésére és nyomon követésére az ellátási láncban, amely a Textile Exchange szervezet tulajdona, és viszonylag széles körben elterjedt a fogyasztási cikkek textiliáiban és ruházati termékeiben. A Recycled Claim Standard (RCS) egy felügyeleti lánc szabvány (a Textile Exchange szervezet tulajdona), amely az újrahasznosított nyersanyagok ellenőrzését és nyomon követését biztosítja a lévő ellátási láncban keresztül. További releváns tanúsítás a Cradle to Cradle is. Az MKSZ egy friss tanulmánnyal járult hozzá ehhez a témához, amely itt érhető el: https://tex2green.hu/files/fajl/kriza_vegleges.pdf.

- Megállapították, hogy számos tényező akadályozhatja a hulladékfeldolgozáshoz a határokon átnyúló szállítást, ezért az a javaslat, hogy a követelményeket minden uniós országban harmonizálni kell. 2019-ben az összes keletkezett textilhulladéknak csak 3,4% -át hasznosították újra, bár vannak jó példák is (pl. a Marchi & Fildi cégnél a termelés során keletkező hulladék 70% -át új termékekbe dolgozzák fel).

- A fő feldolgozási technológia a hulladék hasznosításához a mechanikus újrahasznosítás, ahol a textilhulladékot mechanikusan aprítják új szálak előállításához. Ezt leggyakrabban a fogyasztást megelőző ipari textilhulladék feldolgozását jelenti (szabászati hulladék) végzik. Rendelkezésre állnak jó példák a cellulóz alapú textilhulladék ipari szintű vegyi újrarendelkezésére is (<http://www.circular.eu/sectors/textiles-apparel-and-leather>). Az ártalmatlanítás értéke tagállamonként eltérő. Átlagosan kb. A 10,7 millió tonnából 37% hulladéklerekba ill. égetőkbe kerül (forrás: Újrahasznosító központok). a visszanyert anyagok fő felhasználási lehetőségei, a célpiacok (világszerte) és a nyersanyagok helyettesítése

az EU27-ben (tonna helyettesített nyersanyag) (az elmúlt 3 évben)?

- A textilhulladéokra irányuló kereslet bizonyos minőségi, műszaki és elérhetőségi szempontokhoz kötődik. A textil- és ruházati iparban és a nem textiles területeken is egyre nagyobb az igény az újrahasznosított anyagokra.

- Az egész Európára kiterjedő (nem csak nemzeti) kritériumok miatt fontos a másodlagos nyersanyagok felhasználásának sikertényezője a hulladék, másodlagos nyersanyag besorolásának egyértelműsítése. Ez jogbiztonságot biztosít az üzleti élet számára, és széleskörű elfogadottságot biztosít a termék számára.

- Az újrafeldolgozásnál törekedni kell arra, hogy káros vegyi anyagok ne kerüljenek a termékbe. Az EU termék- és vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályai jó biztosítékokat nyújtanak az emberi egészség és a környezet védelmére. Fontos korlátok azonban abból adódnak, hogy a tagállamok nem rendelkeznek megfelelő piacfelügyelettel (a korlátozott erőforrások, a nagy árumennyiség miatti gyakorlati nehézségek, a tesztek költségei, a korlátozott rendelkezésre állás vagy a vizsgálati módszerek alkalmazása miatt). A szabad forgalom ellen irányuló, a szabad versenyt sértő magatartást visszatartó mechanizmusok hiánya is gondot jelent. A textilek, a ruhák vagy más fogyasztási cikkek újrafeldolgozása szembesülhet a textilhulladékban található régi vegyi anyagokkal is (pl. a 15 évvel ezelőtt gyártott termékekben használt vegyi anyagok és a jelenlegi REACH-rendelet előtti időből). A REACH előírása ellenére vannak nem megfelelő termékek vagy szennyeződések (pl. egészségügyi kockázatot jelentő vegyi anyagok, vagy a termékekbe a felhasználás során bekerülő ilyen anyagok), amelyek a hulladékhármokba kerülnek.

- A különös aggodalomra okot adó anyagok (SVHC) hulladékhármából való eltávolítása a termék minőségéhez és jellemzőihez, valamint a gyártási folyamatához kapcsolódik. A textilipari hulladékhármok többsége várhatóan nem tartalmaz jelentős mennyiségben SVHC-t, mivel ezeket az anyagokat a piacon lévő textiltermékek többségében nem használják. Ebben az összefüggésben a REACH-nek való megfelelés biztosítása érdekében jobb piacfelügyeletre van szükség, valamint a termékek vizsgálatának megkönnyítésére és a vizsgálati költségek csökkentésére.

- Bár az EURATEX nem szerzett tudomást a tagállamok illetékes hatóságai által hozott, az EoW-ra vonatkozó egyedi ügyekben hozott elutasító határozatokról, ez azonban nem zárja ki, hogy a vállalatok elutasításokat kaptak, amelyekről a szövetség nem értesült.

Az EURATEX brainstorming formájában is kért ötleteket és véleményeket minden tagjától. Az MKSZ is részt vett ebben a folyamatban. A tagok visszajelzése az alábbi 12 pontra fókuszált:

1. pénzügyi támogatás fenntartható textiliákra 2030-ig,
2. fenntartható termékek gyártásának prioritása,
3. európai gyártású fenntartható nyersanyagok (szálgyártás), hulladék felhasználása,
4. tudás és tapasztalat megosztása,
5. európai újrahasznosítási központok felállítása,
6. termék környezeti lábnyom (PEF),
7. fogyasztói tudatosság erősítése,
8. „Textil Bizottság” felállítása,
9. eszköz a nyomonkövethetőséghez,
10. kezelni kell a piacfelügyeleti paradoxont,
11. a körforgásos modellre való átállás költségmegosztása, hogy az európai gazdaság versenyképes maradjon.

A tagok egyetértésével az EURATEX a következő javaslatot fogadta el, amely a nyilvánosság előtt is széles körben megjelent EURATEX Vision on Textile Strategy címmel:

1. Fenntartható textilipar

A fenntarthatósághoz a körforgásos és fenntartható termékeket egyértelműen el kell ismerni és azonosítani, közös európai – lehetőleg globális – szabványok alapján, címkék és ellenőrizhető számítási módszerek alapján. Termékspecifikus átláthatóságot és nyomonkövethetőséget biztosító eszközök szükségesek, meg kell vizsgálni a rendeltetésszerű használatukat. Ehhez ki kell dolgozni és el kell fogadni a termék környezeti lábnyom (PEF), amely kkv-barát és nem teher, és kerülni kell a szabványok szaporítását, amelyek átfedéseket okozhatnak. A nyomonkövethetőség és a PEF-eszközök terén elért eredményeknek a valós életben való alkalmazhatóságát, az interoperabilitást, a megbízhatóságot és hatékonyságot szempontjából felül kell vizsgálni. Az új taxonómiai szabályoknak is a fenntartható beruházásokat kell segíteniük, anélkül, hogy közvetlenül vagy közvetve kihívást jelentenének a kkv-k számára.

- A körforgásos átmenet költségeinek megosztásához és a felelős vállalkozások versenyképességének megerősítéséhez az EURATEX vállalja, hogy támogatja az EPR-rendszerek kidolgozása mellett döntő országokat, hogy biztosítsa a koherenciát az EU-ban. A fenntarthatóságot (pozitív) üzleti érvvé is kellene tenni a textilipar számára: szükséges lenne egy uniós szintű bónuszrendszer bevezetése, amelynek alapja a támogatási rendszer (csak) a szabályozáson alapuló malus rendszer helyett (REACH, IED). A környezetbarát tervezésről szóló irányelvet ehhez a célhoz kellene igazítani.

- A textilanyagok kötelező újrahasznosítása – 2025-ig, de egyes tagállamokban már korábban is – nagy kihívás, ugyanakkor lehetőség is az iparág számára egy európai szinten összehangolt újrahasznosítási stratégia kidolgozására. Az EURATEX európai újrahasznosítási központok (ReHubs) létrehozását javasolja, hogy egy 5 millió tonna textilhulladék ipari méretű begyűjtésére és újrahasznosítására alkalmas kapacitást hozzanak létre Európában. Egy ilyen kezdeményezés csak akkor lehet sikeres, ha harmonizált és koherens hulladék- és melléktermék-kritériumok kísérik.

- Az EURATEX zöld közbeszerzési (GPP) kritériumok bevezetését javasolja, amelyek tükrözik a fenntarthatósági költségeket és a gyártás kapcsolódó igényeit, és az ipar szempontjait figyelembe veszi. Felkéri az Európai Bizottság saját beszerzési osztályait, hogy mutassanak példát a fenntartható textiliák kiválasztásában.

- A siker érdekében a textilipari stratégiának tudatosítania kell a fogyasztókat, és elősegíteni a fenntarthatóság irányába mutató magatartásváltozásokat, a 2020-as fogyasztóvédelmi menetrenddel (Consumer Agenda) összefüggésben. Az EURATEX és tagjai készen állnak a fogyasztókkal való kapcsolatfelvételre, például egy kommunikációs kampány elindításával, médiakampány vagy egyéb figyelemfelkeltő kezdeményezések indításával. Célokat is kitűzhetünk a fenntartható termékekkel kapcsolatban, pl. 2030-ra a megfelelő termékek legalább 50%-át a piacon lévő megfelelő termékeknek a fenntartható tervezési elveket kell követniük. Ezekről még meg kell állapodni, és elvárni, hogy ezek az iparban elfogadott szabványokon/jó gyakorlatokon alapuljanak.

2. Hatékony textil- és ruhaipari stratégia

Az európai textilipari vállalatok nem tudnak árban versenyezni ebben a nagyon globalizált világban, ehelyett a formatervezésre, a minőségre és az innovációra kell összpontosítaniuk, és a lehető leghatékonyabban kell irányítaniuk a működést. Az európai stratégiának meg kell határoznia azokat a területeket, ahol hatékonyságnövelés érhető el, ilyenek pl.:

- digitalizáció az ellátási láncban,
- új „zöld” és digitális készségek,
- textil innováció és kutatás ösztönzése,
- start-up cégek ösztönzése az ágazatban,
- az EU-n kívüli nyersanyagoktól való függőség csökkentése, energiahatékonyság növelése.

3. A globális szerep erősítése, a piaci részesedés növelése

A textilipar az egyik leginkább globálisan kitett ágazat Európában, de az EU-s gazdaság egyik legjelentősebb ágazata. Az éves import kétszerese az exportnak (115 milliárd euró értékű import, szemben az 53 milliárd euró értékű exporttal), míg az export aránya a vállalatok forgalmában növekszik (2011-ben 20%, ma 39%). Ezért az európai textilipari stratégiának világos és világos erős globális dimenzióval kell rendelkeznie, amely mind a defenzív, mind az offenzív elemeket figyelembe veszi. A piaci részesedés növelésének eszközei:

- hatékonyabb piacfelügyelet,
- multilaterális szabályok kidolgozása egyenlő versenyfeltételekhez,
- régiós stratégia kialakítása (US, MERCOSUR, Afrika stb.),
- ellátási láncok hosszának csökkentése, PEM régió ellátási lánc fejlesztése,
- gazdasági diplomácia erősítésével a kis- és középvállalatok új piacokra való belépésének ösztönzése.

A globális textiliparban az egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében a multilaterális szabályokat kell létrehozni, szemben a „csak az EU-ra vonatkozó” szabályokkal. Ez a következőkre vonatkozik: környezetvédelmi és szociális normák (kellő gondosság), a tulajdon védelme, a tulajdonjogok védelme stb. Erősebb együttműködésre van szükség a WTO-val, az ILO-val és az OECD-val ebben a tekintetben. A végrehajtást szorosan nyomon kell követni, és kiszámítható szankciókat kell alkalmazni, ha a harmadik fél nem teljesíti a követelményeket és egyes országok beszállítói és partnerei ezeket nem teljesítik.

Az EURATEX és az USA közötti párbeszédnek folytatására szólít fel a szabványok és a tanúsítási eljárások kölcsönös elismeréséről való megegyezés érdekében. Az EURATEX emellett a Mercosurral kötendő szabadkereskedelmi megállapodás gyors elfogadására szólít fel, amely jelentős piaci lehetőségeket kínál. Meg kell határoznunk továbbá lehetőségeket az európai textilipari vállalatok számára Afrikában, mind a fenntartható termelés és értékesítés tekintetében, és tárgyalni kell a szabadkereskedelmi megállapodásokról olyan partnerekkel, amelyeknek piacai jelentős potenciállal bírnak az európai textilipar számára.

A modernizált és korszerűsített származási szabályok elfogadása a PEM-egyezmény keretében lendületet adhat az ellátási láncok fejlődésének a Pán-Európán belül a Mediterrán térségnek. Célzott kampányt kell kidolgozni az európai textilipari vállalatok támogatása érdekében, hogy kihasználják a az „integrált” piacban rejlő

lehetőségek kiaknázását. Továbbá, az EU-Törökország vámunió modernizálását sürgősen el kell kezdeni a kereskedelem előtt álló esetleges akadályok megszüntetése és a termékekhez való zavartalan hozzáférés biztosítása érdekében.

2021. május 12-én került sor az EURATEX igazgatósági ülésére, amelyen az MKSZ képviselte a hazai ágazatot. Az ülés témái a következők voltak:

- Az Új Európai Iparstratégia és hatása a textil-, ruha- bőr- és cipőipar ágazatra (Valentina Superti, Director, Európai Bizottság, DG GROW),
- Az Új Európai Textil Stratégia – aktualitások és vita,
- Nemzeti helyreállítási Terv – tagok tapasztalatcseréje és vitája (Next Generation EU),
- EURATEX – aktuális változások az alábbi 3 területen:

- Fenntartható gazdaság – Mauro Scalia
- Képzés & Innováció – Lisa Lang
- Kereskedelem és Belső piac – Dirk Vanthghem

Az ülésen megvitattuk az új Textil Stratégiát, amelynek sikeres végrehajtása érdekében az EURATEX felkérte az Európai Uniót, hogy fordítson figyelmet a következőkre: A stratégia kidolgozása során biztosítani kell a szakpolitikák koherenciáját. Miközben az EU Green Deal fontos alapot biztosít, a textilipari stratégiát összhangba kell hozni más vonatkozó uniós szakpolitikákkal, többek között az EU ipari stratégiájával, az új EU Kereskedelmi stratégia, az EU készségügyi paktuma, a fenntartható vegyipari stratégia, az EU új kereskedelmi stratégiája, a Fenntartható termékekkel kapcsolatos kezdeményezés stb. A stratégiának harmonizált európai fellépésekhez kell hozzájárulnia, megszüntetve az uniós politikák közötti ellentmondásokat. A textilipar nagyon "széles és diverzifikált" iparág; szereplői összetett és globális értéket képviselő termelési láncok, amelyek több termelési fázist foglalnak magukban, és amelyekből számos termék keletkezik, amelyek közül egyesek stratégiai fontosságúak az európai gazdaság számára. Ahhoz, hogy a stratégia jelentőségteljes legyen, figyelembe kell vennie az iparág teljes értékláncát, mivel az szorosan kapcsolódik egymáshoz, valamint a más ágazatokkal (mezőgazdaság, vegyipar, műanyagipar stb.) való közvetlen kapcsolatait. Az átmenet megvalósításához szükséges technológiák közül sok már létezik, de jelentős beruházásokra van szükség a körforgás ipari méretűvé tételéhez az európai textiliparban. Az iparágon belüli tőkealap korlátozott, és a legtöbb vállalat kis- vagy középvállalkozás. Ezért fontos, hogy a finanszírozást és a beruházásokat a következők támogatására, méretnövelésére és innovációkra összpontosítsuk: pl. a fejlett új bio alapú és újrahasznosított anyagok, technológiák, zöld gyártási technológiák és fejlett multifunkcionális termékek. A végrehajtás vagy a nyomon követés hiánya miatti csatlódottság elkerülése érdekében a stratégiának a megfelelő irányítási struktúrára is javaslatot kell tennie; egy olyan (virtuális) struktúrára, amely összegyűjti az alábbiakat az ipar legitim képviselőit, a politikai döntéshozókat és más kulcsfontosságú érdekelt feleket. Az EURATEX egy „textilszövetség” létrehozását javasolja, amely a szakpolitikák textilparra gyakorolt hatását értékeli, hogy elkerülhetőek legyenek a különböző szakpolitikai területekből eredő, egymásnak ellentmondó intézkedések.

2021. május 28-án online formában került sor az EURATEX, a COTANCE és a CEC összevont szociális ágazati párbeszéd ülésre a textil, bőr és cipő ágazatokban. A legfőbb téma a jövő iparági stratégiájához kapcsolódó

közös állásfoglalás volt. Ismertetésre került az Európai Bizottság 6 prioritása a TCLF szektorban, az új textil stratégia tervezete, valamint a szektor Készségfejlesztési paktuma is. A találkozón bemutatásra kerültek a TCLF iparágak legfontosabb célkitűzései és a közös SD TCLF pályázat is. A rendezvény végén elfogadásra került a TCLF szektorok közös állásfoglalása az EU-s iparstratégiahoz.

Az EURATEX, a COTANCE és a CEC virtuális formában megtartott 2021. évi közgyűlésén a tagok beszámoltak az ágazati piacaik jelenlegi helyzetéről, valamint a COVID-19-re válaszul hozott európai szintű gazdasági/társadalmi intézkedésekről. Megvitatásra került az európai kereskedelem fejlesztése, valamint a körforgásos gazdaságra való átállás kérdése is. A fenntarthatóság, a környezetvédelem, az ártalmas anyagok kockázata a termékekben, a bőr hitelesség, valamint a nyomon követhetőség témája egyre nagyobb hangsúlyt kap a szociális párbeszédben. A jövőben is fontos téma a GSP-rendszer, a kötelező eredetmegjelölés, mint kereskedelemvédelmi eszköz, valamint a fogyasztók informálása az értékláncok átláthatóságáról.

Az EURATEX Textil stratégiájának anyagát és a tagokkal folytatott párbeszéd eredményeit az MKSZ beépítette a GINOP pályázatának eredményeibe, valamint a hazai ágazat fejlesztése céljából megfogalmazott és itt elérhető javaslatokba: <https://tex2green.hu/files/fajl/javaslat.pdf>

A COTANCE-tagsághoz kapcsolódó tevékenységek

2021-ben az európai bőripari szövetség (COTANCE) rendszeres online taggyűléseket vezetett be a szakpolitikai egyeztetések, a projektpartnerekkel és a tagokkal folytatott párbeszéd hatékonyabbá tételére. Ezekben, valamint az igazgatósági és ágazati párbeszédbizottsági üléseken, valamint a közgyűlésen is képviseltette magát az MKSZ, a lehetőségeihez mérten. Fő témák a megbeszéléseken: környezetvédelem, a bőrgyártásban előforduló vegyi anyagokra vonatkozó szabályozás, nulla kibocsátás, biszfenolok, glutaraldehyd, bőrzékenyítő anyagok és Cr VI-teszt, állatjólét/húságazat, a körforgásos gazdaságra való átállás, a szociális párbeszéd erősítése és a képzés.

Az MKSZ aktívan részt vett az alábbi témák megvitatásában is:

- bőrt helyettesítő anyagok trendje,
- bőr hitelesség/cselekvés szükségessége,
- nemzeti jogszabályok a bőr megnevezésének védelmében,
- a bőr tanúsítások felmérése, összehasonlítása, fenntarthatósági állítások,
- a COVID-19 hatása az ágazatra,
- az ERICA projekt és a hírlevél.

Bőr hitelesség

A témához kapcsolódóan évek óta folytat konzultációt tagjaival az MKSZ. A COTANCE és a tagok iránymutatásával az MKSZ javaslatot dolgozott ki a bőrtermékek címkézésére vonatkozó jogszabály megalkotásához és beépítette a TEX2GREEN projekt javaslatai közé: (<https://tex2green.hu/files/fajl/javaslat.pdf>). Ez az ITM-ben folytatott 2021. évi megbeszélésen szóba is

kerül. A jogalkotás szükségességére irányuló javaslat felterjesztéshez további konkrét szakmai anyag elkészítésére van szükség.

Kollektív szerződések felmérése

Az MKSZ 2021-ben részt vesz a COTANCE **Leather: European Repository of the Industry's Collective Agreements – ERICA** című nemzetközi projektében, amely 2021 februárjában indult. A bőripari kollektív szerződések felmérésére irányuló projekt első mérföldköve a projekt partnerek országaiban megkötött kollektív szerződések tartalmi elemeinek feltérképezése volt. Az MKSZ a KÁPB munkavállalói oldali segítségével felmérte a hazai bőripar kollektív szerződéseinek legfontosabb elemeit. A partnerek összegyűjtötték a 7 résztvevő uniós tagállam bőripari kollektív szerződéseinek főbb elemeit, hogy egy online adatbázisba integrálják. Az online adatbázishoz szükséges informatikai munka 2021-ben befejeződött.

A több mint 30 000 szócikket, és 26 kereshető témát tartalmazó adatbázis a résztvevő országok anyanyelvén, azaz 7 nyelven és angolul is elérhető. Ez az egyedülálló eszköz lehetővé teszi a bőripari ágazatban működő szociális partnerek számára, hogy összehasonlítsák a legfontosabb témákat, amelyek relevánsak a saját kollektív tárgyalásaik támogatása és a legjobb gyakorlatok terjesztése szempontjából. Az adatbázis nyilvános része felkínálja a látogatók számára a Kollektív Szerződések leírását, valamint általános és egyéb releváns információkat, továbbá a projekt következtetéseit (<https://www.euroleather.com/news/projects/erica>). Az adatbázis keresési funkciót is tartalmazó felülete csak a projektben résztvevő partnerek számára lesz elérhető. A projekt részeredményeinek ismertetésére és további egyeztetésekre a 2021. november 8-i ülésen került sor. Ezt követően a spanyol, magyar, portugál, francia, olasz és német szakmai szövetségek megkezdték a szociális párbeszéd nemzeti workshopjainak szervezését a témához kapcsolódó témákban, beleértve a készségfejlesztést és a fenntarthatóságot. Ezekre a találkozókat 2022 januárja és márciusa között szervezik meg.

A SER projekt eredményeinek terjesztése

Az MKSZ a 2021. évi könnyipari és szakmai rendezvényein ismertette a COTANCE TÁRSADALMI ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI JELENTÉS AZ EURÓPAI BŐRIPARRÓL – SER címmel futó nemzetközi projektjének kiadványait, és az USB formájában rendelkezésre álló eredményeit (<https://www.euroleather.com/doc/SER/Europai%20Boripar%20-%20Tarsadalmi%20es%20kornyezetvedelmi%20Jelentes%20az%20Europai%20Boriparrol%202020%20-%20HU%20web.pdf>). A projekt megvalósításában az MKSZ is tevékenyen részt vett.

Hírlevelek fordítása és terjesztése

A COTANCE és tagjai komoly energiát fordítanak arra, hogy a valódi bőr értékét kihangsúlyozzák és a fogyasztókat tájékoztassák arról, hogy a bőrnek látszó alternatív anyagok több szempontból sem érik el a valódi bőr minőségi tulajdonságait. A hazai fogyasztók és gazdasági szereplők tájékoztatására az MKSZ másfél száz címre küldi el a COTANCE hírleveleit magyar fordításban és teszi közzé a bőr hitelességének fontosságára felhívó üzeneteit a szövetség honlapján és a szociális médiában.